

Kunderovu adaptaci se v Ostravě podařilo nastudovat poměrně s úspěchem A.Š.

Nadčasové téma nezklamalo

LADISLAV KNIŽÁTKO

OSTRAVA. Inteligentní humor a pronikavě racionální pohled na svět – to vše je typické pro slavného francouzského encyklopedistu Denise Diderota.

Jeho myšlenky a životní postoje zaujaly jinou světově proslulou osobnost, brněnského roddáka, spisovatele Milana Kunderu. K počtí osvěcenského filozofa proto převedl do dramatické podoby v roce 1971 jeho román Jakub fatalista a jeho pán. Kunderovi se podařilo, jak už je pro něj typické, mistrně vykreslit a vzájemně propojit rovinu reálného života se sférou metafyzickou. Divák putuje společně s nesourodou dvojicí kumpánů, sluhou a jeho aristokratickým pánem, naslouchá jejich žvatlavé vyprávěným příběhům, které odrážejí věčný koloběh lásky a zrad, lidských neštěstí a tužeb, vášní... Závažnost podstaty těchto epizod je příjemně odlehčena jejich humorovým podlíním, uvědomujeme si, že i my jsme součástí tohoto odvěkého, neměnného děje a že se z něj nikdy, možná náštěstí, nevyvážeme.

Drama Jakub a jeho pán se nyní opět ocitlo v repertoáru ostravského Divadla Petra Buzze. Zatímco před desetiletím

Kateřina Krejčí (Hostinská) a Norbert Lichý (Jakub)

Foto: Lucie Gurková

ho režíroval Josef Janík, nyní se představení ujal hostující Jiří Seydler, který v uplynulé sezóně tak mistrovsky připravil „bezručovskou“ inscenaci Goldoniho Sluhu dvou pánů. Tentokrát však musel „sluhovský“ příběh zpracovat v odlišné stylistické rovině a nalézt adekvátní prostředky pro vyjádření rozdílů dvou různorodých rovin hry. Přes nezporně invenční přístup se mu však beze zbytku nepodařilo oddělit a zřetelně rozlišit sféru imaginární a reálnou. Za co jej však můžeme

jen pochválit, to je směr, kterým vedl jednání obou hlavních protagonistů. Jejich vystupování působí naprosto spontánně a bezprostředně, a přesto je zřejmé, že bylo důkladně a do detailů promyšleno.

Ostatní role samozřejmě nemají dominantní postavení, jejich představitelé je však uchopili s razancí a tvůrčím zaujetím; jedná se především o Kateřinu Krejčí, Markétu Viktorovou, Miluši Hradskou, Lucii Začkovou, Daniela Zao-

rala, Vítězslava Kryška, Jana Odlu a další. Nevšedně působivá je také preciznost výrazu spojená s nenucenou, uvolněnou nonšalancí, kterými oplývají herecké kreace Norberta Lichého (Jakub) a Michaala Przebindy (pán). Zdařilá inscenace je výtvarně pojednána Martou Roszkopfovou (scéna a kostýmy) a hudebně ozvláštněna Jiřím Šlupkou Svěrákem. I v tomto případě se opět příznivě projevila dramaturgická imaginace Jany Pithartové.

Chvilka v zákulisí s všestranným hercem i komponistou Norbertem Lichým

V Bezručí hrají Jakuba a jeho pána

JANA PITHARTOVÁ

OSTRAVA. Diváci, kteří ještě neviděli komedii Milana Kundery *Jakub a jeho pán* (nastudoval režisér Jiří Seydler počátkem letošního roku), mají možnost pobavit se milostnými historkami, svěžím humorem a úsměvnou moudrostí dvou šťastných smolařů, v pátek 10. listopadu 2000 od 19 hodin na scéně ostravského Divadla Petra Bezruče.

Hlavní party hrají Norbert Lichý (Jakub), Michal Przebinda (Pán) a Kateřina Krejčí (Hostinská). Norberta Lichého, který v této chvíli právě dorazil z natáčení v Praze a běží si do šatny obléknout kostým do představení *Tracyho tygra*, se mi podařilo na moment zastavit.

Myslím, že Bertika Lichého představovat netřeba. Jak byste představil Jakuba?

Jako sebe. Zpočátku jsem si ho nepředstavoval vůbec nijak, a když jsme to zkoušeli a zkoušeli, tak jsem zjistil, že si ho představuji jako sebe. A taky divák, který se až po představení obrátí ke knížce, si bude Jakuba představovat jako mě. A s tím se nedá nic dělat (úsměv na tváři herce).

Jakub je už třetí ze série vašich „sluhovských“ rolí. Před tím to byl Rudolf v *Rybě* ve čtyřech a Truffaldino ve *Sluhovi* dvou pánů. Nebojíte se toho ještě víc?

Norbert Lichý v roli Jakuba ve hře M. Kundery *Jakub a jeho pán*

Foto: Lucie Giurková

Rád vzpomínám na „sluhu tří pánů“ v šumperském představení hry známého Vladimíra Strniška *Goldoniáda*. Líhal jsem ještě víc než dnes, ale byl jsem velmi hubený a bylo mi tehdy krásných dvacet let.

Nezde však říct, že byste prožíval nějaký „čas sluhů“. Hrajete taky krále *Claudia* v *Hamletovi* a šéfa *Vaioru* v *Tracyho tygrovi*. Máte nějakou zatím nesplněnou hereckou touhu?

Nějak nemám čas o tom přemýšlet. A léta utíkají...

Nesmíme zapomenout na pohádky. V *Kocourku Modročíkovy vytváříte kocoura Zrzundu* a v kabaretu *O rybář* a jeho ženě hamizného *Jenička*. Na obě představení však chodí i dospělí diváci. Rozlišujete mezi představeními pro děti a pro dospělé? Pro dospělé nehrají v devět ráno, tedy v čase, kdy ještě úplně nežijí. Ale ony mě děti vždycky nějak probudí. A ně-

kdy mívám pocit, že se dospělí smějí na úplně stejných místech jako děti. Že by to něčemu znamenalo?

Vrátme se k *Jakubovi*. Od autora Milana Kundery by mohl někdo omylem očekávat intelektuální chlad...

Tahle komedie je všechno jenom ne chladná, i když je snad trochu intelektuální. Mluví se v ní o krásných ženách, o potvorách, o tom, jak je muži milují, o kamarádství a o zradě... a o sexu na půle...

Dva nejbližší premiérové tituly DSPB

Hra polské autorky Agnieszky Osiecké Vlci bude poprvé uvedena na českých jevištích v pátek 28. ledna v 19,00 hodin v režii André Hübnera-Ochodla.

postupně vstoupily do jeho života, a mezi kterými se nedokáže rozhodnout, je zakládán především jejich vlastními slabostmi, vášněmi a snád i opira-

turgyní Petrou Kohutovou. Koho by zajímala podrobnější fakta vážící se k osobnosti režiséra a k uvedení této hry v Divadle Petra Bezruče, doporučujeme poslední číslo časopisu divadla.

Příští premiérou pak bude v březnu uvedení poměrně známé a často uváděné hry Milana Kundery **Jakub a jeho pán**. Dramaturgyně **Jana Pithartová** vysvětluje, proč padla volba právě na tento titul: „Je to nádherná komedie, jedna z nejlepších českých her dvacátého století. Jejím tématem jsou otázky po původu a smyslu lidského bytí, po smyslu a cíli naší životní pouťi, které si člověk myslící odněpaměti klade a jsou prapůvodním zdrojem všech jeho úzkostí. Diderotův román, podle názvu Milana Kundera napsal tuto hru, vznikl ve šťastném věku osvícenství, kdy poznání a pokrok přinášely

lidstvu ještě optimistické vyhlídky. Jakub a jeho pán je hra plná hlubokého smutku i plnokrevné radosti, tak jako život sám. A pět vši šířavé nezodpověditelnosti otázek „odkud a kam jdeme“ (potažmo proč tu jsme a co si s tím máme počít) jednoznačně pítakává životu se všemi jeho tragickými i komickými souvislostmi. Věřím, že může osvitit i naši dnešní unavenou a často potemnělou mysl.

Do divadelního prostoru u Bezručů se Jakub a jeho pán výborně hodí a herci DPB mohou dobře ztvárnit role, které hra nabízí. Navíc jsme před rokem navázali velmi dobrou spolupráci s režisérem Jiřím Seydlerem, který se Denisem Diderotem i Milanem Kunderou léta zabývá. Z obsazení uveďme alespoň Norberta Lichého (Jakub) a Michala Przebindu (Pán), huďbu k představení složil Jiří „Šlupka“ Světlák. (ny)

Kostas Zerdaloglou v inscenaci Vlci

Text hry napsala Osiecká na motivy povídek nositele Nobelovy ceny za literaturu (1978) I. B. Singera *Nepřítel, Příběh lásky* a na objednávku sopotského Divadla Atelier, které v roce 1989 založil právě André Hübner-Ochodlo (od r. 1997 nese toto divadlo jméno Agnieszky Osiecké). Ochodlo, osobnost s mezinárodní režijní zkušeností, je též populárním interpretem židovských písní (na svém kontě má inscenace v divadlech polských, německých i v legendárním moskevském divadle Na Tagance, několik alb židovské hudby a řadu turné, která obsáhla i USA, Kanadu či Izrael). Vlci jsou dramatem lidí, do jejichž života neúprosně sáhla válka, ale osud Hermana a tří žen, které

vdovou láskou. Osiecká – podobně jako autor předlohy Singer – osud Židů nijak neheroizuje, svým postavám nepřipisuje jednoznačná znaménka. Herman, má jsem se nestal ritierovou obětí, byl jsem již dávno předtím.“ Singer si ostatně za tyto názory vysloužil odsouzení ze strany ortodoxních Židů. Hermana hraje Kostas Zerdaloglou, Mášu Alena Sasinová, Jadwigu Marcela Čapková a Tamaru Zdena Przebindová. Součástí náročné herecké přípravy bylo také samostudium talmudu nebo několikahodinová prohlídka koncentračního tábora v Osvětimi, kterou absolvovali představitelé Cadiků Roman Harok, Kajetán Písařovic a Honza Maléf spolu s drama-

Alena Sasinová-Polarczyk

Foto: Lucie Gurková

Osiecká se 26. 1. 2000

6. Divadelní kultura

Režisér Sluhy dvou pánů opět hostuje v ostravském Divadle Petra Bezruče

Hra pojednává o nás samotných

JANA PITHARTOVÁ

OSTRAVA. Jiří Seydler je třicetiletý režisér Východočeského divadla v Pardubicích, často však hostuje také na jiných scénách. Nyní se s ním můžeme setkat v Ostravě, a to v Divadle Petra Bezruče. Komédie Milana Kundery *Jakub a jeho pán* je jeho už sedmadvacátou inscenací, v Ostravě se představuje podruhé.

Tuto komedii jste inscenoval už před pár lety v Pardubicích. Proč se k ní vracíte? Mám ji moc rád. Loni jsem dobře poznal zdejší herecký soubor a napadlo mě, že by se tu dala výborně obsadit. A taky se mi zachtělo vstoupit ještě jednou do stejné řeky, na jiném místě, abych v ní se členy Divadla Petra Bezruče hledal něco, co jsem třeba ještě nenašel. Protože naplnit téma téhle geniální hry, to je věčná otázka.

Jaké je to téma? Cesta... Touha po cíli, který je v nekonečnu... Hledání něčeho, co není k nalezení... Věčná otázka, kterou si člověk stále klade, ale nikdy si na ni uspokojivě neodpoví, a tak jde po té cestě pořád dál, ale neví vlastně kam... Od přírody moudrý *Jakub* na to říká, že „vpřed je kamkoli“.

Je to tedy jakési prahnutí po smyslu. Ale to jsme velice nekonkrétní. V této hře se přece pořád mluví o lásce...

Jiří Seydler

Foto: Lucie Gurková

Láska je totiž jedním z hlavních hybných momentů cesty *Jakuba*, jeho pána i každého z nás. Je tím, co ji naplňuje. Takže je to samozřejmě komedie o lásce.

Téma se zdá být velmi vážným, ale říkáte, že jde o komedii...

Vždyť právě tohle spojení je společné – „postmodernímu“ Milanu Kunderovi s osvícenským filozofem Denisem Diderotem (který je autorem románové předlohy dramatu, pozn. aut.). Pojímá vážné věci

s lehkostí, nahlídem a osvěceny smíchem, tedy smíchem především nad sebou samým, nad bezradností člověka v nepřehledném světě.

Můžete nějak vymežit téma, která vás jako režiséra zajímají především?

Nemůžu, těch je obrovská řada. Ale zajímá mě divadlo jako takové, herecké divadlo velkých postav a velkých témat, nešízené lacinými efekty, falešně komplikovanými obrazy s nejasnými mnohoznačnými výklady. Nemám

rád divadlo, ze kterého divák odchází s pocitem naprostého nepochopení nebo beznaděje... nebo nedejbože nudy.

Ano, divadlo musí být – mimo jiné – „podívaná“. Ale vy se věnujete profesionálně i literatuře.

Jenom maličko, a to u firmy, která se zabývá nahráváním audiokazet s mluveným slovem. Vybírat literární texty a pracovat s pražskými pány herci a dámami herečkami mě moc baví. A navíc si myslím, že má tahle práce ve výsledku velký smysl, především pro nevidomé nebo jinak zdravotně postižené, kteří si nemohou číst knížky, ale i pro zdravé lidi, třeba pro hospodyňky u žehličky prkna a u sporáku nebo pro fidiče za volantem...

Jak vidím, vše, co děláte, děláte rád. Zajímá vás ještě něco jiného, kromě divadla a literatury?

Mám rád přírodu, výlety na kole, krásné ženy, dobré víno, rád chodím na pivo a bavím se s inteligentními lidmi... Mám zkrátka rád život. A všechno, co k němu patří – to dobré, ale i to zlé, co je vždycky zase k něčemu dobré. A, jak by řekl *Jakub*, obojí bylo psáno tam nahoře.

Co vás těší tady v Ostravě? Určitě divadlo, protože se tu dělá dobře. A jinak? Když zapomenu na šachty a na komíny, tak se mi tu docela líbí.

SVOBODA, 14. 3. 2000, A. 11